SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCIX. No. 86. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, MAY 7, 1992. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 7-го ТРАВНЯ 1992. Ч. 86. РІК XCIX.

ПРЕЗИДЕНТ Л. КРАВЧУК ПРИБУВ ДО ЗСА

Київ (УНІАР). — У вівторок, 5-го травня, Президент України Леонід Кравчук прилетів до Вашінґтону з офіційною візитою. Раніше на летовищі в Борисполі біля Києва Президент дав коротке інтерв'ю, у якому повідомив, що напередодні підписав договір про співробітництво між Україною і Туреччиною та що сподівається підписати подібний договір зі ЗСА.

Л. Кравчук прибув до столиці ЗСА в год. 5:30 по полудні на запрошення президента ЗСА Джорджа Буша. На летовищі бази Ендрюс поблизу Вашінґтону Президента і членів урядової делеґації України зустріли офіційні особи Державного департаменту ЗСА на чолі з державним секретарем Джеймсом Бейкером.

В годині 7-ій вечора Л. Кравчук і Дж. Бейкер в урочистій обстановці відкрили українську амбасаду у Вашінґтоні.

Наступного дня, 6-го травня, в годині 9-ій ранку секретар оборони Ричард Чейні і вишикувана почесна військова варта привітали Президента Кравчука у Пентаґоні, а в 10:20 ранку Л. Кравчука привітав у Білому Домі президент Джордж Буш. В годині 12:45 президенти ЗСА і України підписали договір про торгівлю та співробітництво в інших галузях. Президент України зустрівся з лідерами Конґресу ЗСА, представниками ділових кіл і громадськости Америки.

На церемонії відкриття амбасади Л. Кравчук заторкнув і питання Криму, зазначивши, що „прийняття парляментом Криму декларації про незалежність — є порушенням Конституції України".

На четвер, 7-го травня, призначена пресова конференція Л. Кравчука в год. 10:30 у Пресовому національному клюбі. Президент Кравчук відвідає також Тексас, де зустрінеться з бизнесменами, в Айова плянується зустріч з фармерами, а у Філядельфії — з українською громадою.

Президент Л. Кравчук

МОСКВА ЗНОВУ ПОРЯДКУЄ НА ЧОРНОМОРСЬКІЙ ФЛЬОТІ

Симферопіль (ПС УРП). — Тут у вівторок, 5-го травня, розпочала свою працю сесія Верховної Ради Криму, на якій вирішується питання кримського референдуму. Без сумніву, населення Криму хоче бути незалежним, але їхні політики не можуть не враховувати нереальність втілення в життя цієї ідеї через економічну ситуацію.

Півострів населяють росіяни, зрусифіковані українці та інші національні меншини, серед яких державна українська мова не є популярною. З іншого боку, Крим на 90 відсотків забезпечується Україною. Здобувши незалежність, він не зможе купувати всі товари та енерґетичні ресурси, в тому числі й воду, за світовими цінами. Всі ці питання дискутуються, зважуються і водночас іде торгівля з Росією та Україною — хто дасть більше свобід і пільг. Бо хоч офіційні представники обидвох держав постійно розмежовують тему Криму і Чорноморської фльоти, але всім ясно, що Чорноморська фльота дістанеться тій державі, до якої ввійде Крим. Наглядним свідченням цієї залежности є українсько-російські переговори в Одесі, які закінчилися фактично нічим. Сторони ухвалили спільне комюніке і домовилися про мораторій на односторонні дії щодо Чорноморської фльоти. Наступний тур переговорів призначено на 15—17-го травня. Російські представники явно затягують переговори до вирішення долі Криму.

На пресовій конференції після одеської зустрічі керівник російської делеґації Юрій Яров заявив: „Ми на даному етапі не змогли знайти формулу, яка об'єднала б нас". Зустріч в Одесі закінчилася 30-го квітня, а вже в перших днях травня до Чорноморської фльоти надійшов наказ від головнокомандуючого збройними силами СНД Володимира Чернавіна про звільнення зі служби всіх офіцерів, які присягнули Україні. Вслід за цим головнокомандуючий Чорноморською фльотою Іґор Касатонов видав наказ перевести у будівельні батальйони матросів, які присягнули Україні. На запит з України керівники Росії відповіли, що нічого не знають про перестановки на Чорноморській фльоті.

І. ДРАЧ В УІА

Ню Йорк. — Український Інститут Америки влаштовує авторський вечір поета Івана Драча, співголови Народного Руху України, Народного Депутата Верховної Ради України. Після програми — зустріч з автором при каві та солодкому. Вечір відбудеться у п'ятницю, 8-го травня, о год. 7:30 вечора в залі УІА, 2 схід 79-та вулиця в Ню Йорку. Телефон для інформацій (212) 288-8660.

Створено Наглядову Раду

Київ (УНІАР). — У четвер, 30-го квітня, Кабінет Міністрів України створив Наглядову Раду Інституту Державного Управління і Самоврядування, головою якої призначено Миколу Жулинського. До ради увійшли представники Верховної Ради, Адміністрації Президента, Кабінету Міністрів, колеґій Державної Думи та іноземні фахівці.

На Наглядову Раду покладено завдання здійснювати загальну контролю за діяльністю адміністрації інституту, розгляд проєкту бюджету, визначення загальних напрямів освіти та категорій державних службовців для навчання в інституті.

Співдиректорами інституту призначено Володимира Свідзицького і громадянина Канади Богдана Кравченка.

Зайві оплески для нового російського диктатора

Дітройт. — Місцевий щоденник „Дітройт Фрі Пресс" помістив у числі з 28-го квітня довшу інформативно-аналітичну статтю Александра Кокбирна, відомого колюмніста і співробітника в журналі „Нейшен", який перестерігає західні демократичні держави перед передчасними оплесками для нового диктатора Росії, президента прем'єр-міністра із спеціяльними повновластями, голови Ради оборони Боріса Єльцина.

Єльцин на думку Кокбирна, акумулював в своїх руках більше формальної влади, яку колись Сталін, і цю владу він може скерувати проти новопосталих сусідніх держав, зокрема України, з відходом якої Росія не може погодитися.

Зауважується деяку лицемірність у відношенні не тільки до Єльцина, але взагалі до так званої „російської демократії", яку російські комуністи, скрайні націоналісти, шовіністи, великодежавники й імперіялісти обвинувачують за „розстрачування руської землі", за упадок комуно-московської імперії, за зменшення території імперії до часу XVII століття тощо. Чимало прихильників імперської великости домагаються, тепер вже леґальними, півлеґальними і підпільними способами, привернення усіх прав для Комуністичної партії сталінського типу і залізної руки уряду, який повинен „навести порядок" і привернути усі республіки, які вміжчасі проголосили свою незалежність, до „матірної території".

Останній З'їзд народних депутатів Росії вже був на шляху до здійснення такого пляну, але голод і обіцяна „великою сімкою" 24-більйонова допомога та інші допомоги позичкового і гуманітарного порядку, змусили Росію відступити два кроки до заду.

На головну сцену почали підніматися собчаки, хасбулатови, попови, руцькі та інші, які під безпечним крильцем Б. Єльцина пригріли собі теплі місця. Вони навіть заставили Єльцина скласти заяву „непокірности" супроти Міжнародного валютного фонду і його голови Майкла Камдессуса, який заявляв, що Росія не становить виїмку і мусить виповнити усі вимоги поставлені її ММФ і „великою сімкою". Більш того, Б. Єльцин обвинуватив МВФ, що він застовує „тиранію" супроти деяких держав, а фонд, мовляв, не був для цього створений, щоб

(Закінчення на стор. 3)

ФЕСТИВАЛЬ СВ. ЮРА

Ню Йорк. — Український фестиваль церкви св. Юра проходитиме від п'ятниці, 15-го до неділі, 17-го травня, на 7-ій вулиці схід в Ню Йорку.

УСЦАК вшанував заслужених спортових діячів

Під час відзначення (зліва): О. Скоцень, д-р Р. Слиж, Я. Коваль, інж. Р. Ракочий, І. Ісаїв, ред. З. Снилик, В. Кізима і М. Стебельський.

(Фото: Р. Пиндус).

Союзівка (О. Твардовський) — Відзначення заслужених діячів УСЦАК і першого українського олімпійця-футболіста в ЗСА відбулося в часі спільної вечері учасників Загальних зборів в централі, що, як вже згадано раніше, відбулися в суботу 11-го квітня.

Церемонію цього свята відкрив і нею проводив голова УСЦАК Мирон Стебельський. Після представлення заслужених діячів: інж. Романа Ракочого, колишнього довголітнього ланкового тенісу, д-ра Романа Слижа, який на протязі 10-ти років був ланковим плавання, і редактора Зенона Снилика, першого українського олімпійця-футболіста, що виступав в складі збірної ЗСА в Мельбурні, Австралія, голова попросив пресового референта Омеляна Твардовського до познайомлення присутніх із спортовим минулим цих заслужених для українського спорту громадян.

Живемо в динамічних часах, коли вся наша основна увага звернена там далеко на рідні землі, де почав клюватися паросток української самостійної держави. Як діячі і активісти спорту, звертаємо особливу увагу на цю ділянку в Україні, адже ми у діяспорі, досі діяли і працювали в ім'я українського спорту, який бажали бачити вільним, самостійним і могутнім теж на міжнародній арені. На протязі нашої мандрівки на спортових шляхах ми втратили багатьох подруг й друзів з наших рядів, яким, на жаль, не довелося діждатися до цих радісних днів, коли наша спортова централя вже вільно співпрацює із спортовцями в Україні і активно сприяє повній українізації.

(Закінчення на стор. 3)

Б. Клінтон закликає до єдности

Лос Анджелес. — Під час поїздки по цьому місті, губернатор Аркенсо Билл Клінтон, який стане кандидатом на президента від Демократичної партії, переконував лосанджелеських негрів „сісти за стіл разом з білими і обговорити те, що турбує одних і других".

„Ми повинні спільно вирішувати наші проблеми", — сказав Б. Клінтон, який приїхав у Лос Анджелес в неділю, 3-го травня, і побував протягом двох днів у церквах в негритянських кварталах і в корейсько-американській дільниці.

Губернатор Аркенсо назвав „бичем Америки" злочинність всередині негритянської громади, але критикував при цьому „структуру влади білих", яка іґнорує цей „бич". В той же день секретар Департаменту житлового будівництва і міського розвитку Джек Кемп опублікував заяву з різкою критикою Клінтона, який намагається, за словами Кемпа, „політизувати трагічні події" в Лос Анджелесі. „Його виборча кампанія впала так низько, що нижче впасти вже не може", — сказано у заяві Дж. Кемпа.

У понеділок Клінтон відгукнувся на критику Кемпа. „Я думаю, що Джека трохи підсмажили за те, що він критикував Президента, і тепер він намагається заслужити прощення, — зауважив губернатор Аркенсо. — Лише такий висновок можна зробити з того, що він сказав".

Але в Адміністрації Буша Кемп був не єдиний, хто критикував Клінтона останніми днями. Минулої п'ятниці пресовий секретар Білого Дому Марлин Фицвотер сказав, що „слизький Билл спекулює на трагедії" Лос Анджелесу.

Тексаський більйонер Ґ. Росс Перо, який має намір виставити свою кандидатуру на президента як незалежний, сказав у неділю в телевізійній програмі „Зустріч з пресою", що не хоче займатися здогадами, як би він поступив на місці Президента.

В. Білик переобраний головою Надгадсонської Округи УНСоюзу

Джерзі Ситі, Н. Дж. — На Річних загальних зборах Окружного Комітету Відділів УНСоюзу Джерзі Ситі та Байону, які відбулися в місцевому УНДомі 15-го лютого, Володимир Білик був переобраний головою цієї Округи. До Управи були на цих зборах також вибрані: Мирон Сірий і Степан Кравченюк — заступники голови, Галина Гаврилюк — секретар, Дозя Дубей — касир, Євгенія Куфта, Стелла Мацях і Дануся Ясінська — члени Контрольної комісії.

В. Білик

Збори відкрив В. Білик та привітав всіх учасників і головного секретаря Володимира Сохана та Олександра Благітку, головного касира. Предсідником зборів був обраний М. Сірий, а секеретарем Г. Гаврилюк.

Протокол попередніх зборів відчитала Д. Ясінська. Цей протокол схвалено одноголосно. Тоді звіти Окружної Управи започаткував голова В. Білик, який вже 11 років очолює Округу. У звітовому часі він взяв участь у зборах чотирьох Округ Ню Джерзі, у з'їзді голів Округ на Союзівці, на різдвяній вечірці в Головній Канцелярії УНСоюзу та в нарадах Окружної Управи. Він склав подяку за придбання нових членів у звітовому році наступним особам: Миколі Шереметі — шість нових членів, Д. Ясінській — п'ять, Є. Куфті — два, Стефанові Островському — два, Павлині Балутянській — два та Любові Коленській, Дарії Семеґен, Леонідові Булі, М. Сірому і головній радній Ромі Гадзевич — по одному членові. Сам звітодавець придбав дев'ять нових членів. Він закликав усіх до дальшої організаційної праці.

Короткі звіти склали секретар Округи Г. Гаврилюк та касир Округи Д. Дубей, звіт якої відчитала Г. Гаврилюк, подаючи стан каси на день зборів 1.600.48 дол. В імені Контрольної комісії звітувала С. Мацях, яка запропонувала уділити Уп-

(Закінчення на стор. 3)

У СВІТІ

У ПОНЕДІЛОК, 4-ГО ТРАВНЯ, мусулманські фундаменталісти з об'єднання Гезб-і-Іслямі під проводом Гульбеддіна Гекматіяра протягом 15 хвилин обстрілювали ракетами Кабуль. У висліді загинуло 30 і ранено 100 мирних мешканців. Гекматіяр погрожує розпочати збройний наступ на Кабуль, якщо його суперник Ахмад Шах Масуд, призначений міністром оборони в коаліційному уряді Афганістану, не відмовиться від співпраці з колишнім начальником поліції, прихильником Наджібулли Рашідом Достумом.

МУСУЛМАНСЬКА ОПОЗИЦІЯ в Таджикістані, до якої входять Демократична, Іслямська партії і так званий Народний рух робітників-мусулман, вимагає резиґнації Рагмана Набієва, вибраного президентом у вересні 1991 року, і проведення нових парляментарних виборів. Значна частина опозиції виступає за створення в Таджикістані іслямської держави на взірець Ірану чи Туреччини.

ДЕРЖАВНИЙ РАДНИК Російської федерації Сєрґєй Шахрай в інтерв'ю московській газеті „Ізвєстія" заявив, що теперішній кабінет міністрів може через місяць зрезиґнувати і в політичному житті Росії наступить різка зміна. Коментуючи висліди шостого З'їзду народних депутатів Російської федерації, котрий нещодавно завершився в Москві, Шахрай відзначив, що „з'їзд відіграв ролю політичної і соціяльної накривки в котлі. Боротьба йшла не на барикадах і вулицях, а в стінах парляменту".

МІНІСТЕР ОБОРОНИ Фінляндії Елізабет Рен виступила із закликом зміцнювати збройні сили країни. З її слів можна зробити висновок, що фіни занепокоєні висловлюванням лідера російської Ліберально-демократичної партії Владіміра Жіріновського про те, що у випадку вибрання його на пост президента Росії він буде домагатися повернення Фінляндії до Росії.

В ПОНЕДІЛОК, 4-ГО ТРАВНЯ, поблизу єгипетського міста Асют іслямські фундаменталісти напали на селян-коптів, які обробляли поля, і вбили 12 осіб. В Єгипті налічується від 5 до 6 мільйонів коптів — єгиптян, що сповідують християнство. Вони зазнають постійних нападів від 70-их років, коли іслямські фундаменталісти почали домагатися запровадження в країні законів шаріяту. Серед убитих коптів був також сільський лікар, котрого мусулманські терористи застрілили у його власному домі.

ВОЄННИЙ ТРИБУНАЛ Альжиру засудив до смертної кари 13 іслямських фундаменталістів — учасників збройного нападу на прикордонну заставу в містечку Гемар у листопаді минулого року. Цей напад був водночас сигналом до виступу проти властей інших іслямських озброєних груп.

КОЛИШНІЙ ФЕДЕРАЛЬНИЙ канцлер Німеччини Гельмут Шмідт, виступаючи в Ріє-де-Жанейро на міжнародній конференції, присвяченій новому світовому ладові, сказав, що теперішня Росія не володіє необхідним прошарком підприємців, здатних перетворити в дійсність пляни переходу до ринку. Новоспечені бизнесмени переважно збагачуються на „чорному" ринку. Потрібно щонайменше 20 років для формування типу підпиємця, який осягне завдання ринкової економіки, підкреслив Г. Шмідт.

МОСКОВСЬКА ГАЗЕТА „Ізвєстія" піддала сумніву дотримання Росією угоди між ЗСА і колишнім СССР щодо знищення запасів хемічної зброї. Голова комітету в питаннях виконання умов міжнародної конвенції академік Анатолій Кунцевич сказав в інтерв'ю, що всі запаси хемічної зброї знаходяться на території Росії і становлять 40,000 тонн, однак єдина фабрика, збудована в Самарській області спеціяльно для знищення хемічної зброї, не діє, оскільки місцеве населення рішуче противиться її відкриттю.

В АМЕРИЦІ

ЗАПЕРЕЧУЮЧИ НАТЯКАМ ЗСА, що він є відповідальним за потоптання людських прав, анґольський повстанський провідник Джонас Савімбі заявив, що два вбивства, які трапились недавно, це правдоподібно висліди змови проти нього, зааранжованого американською Сі-Ай-Ей. Офіційні чинники ЗСА не беруть його заяв серйозно, бо уважають це нахабністю та виявом непогамованого темпераменту.

У ПОНЕДІЛОК, 4-го травня, Білий Дім заявив, що минулотижневі порушення громадського порядку в Лос Анджелесі є наслідком програм дарових урядових допомог, схвалених Конґресом у 60-их і 70-их роках. Одначе у цій же заяві не подано жодних альтернатив теперішнього Уряду президента Джорджа Буша. Інші офіційні чинники Уряду твердять, що Президент напевно запропонує додаткові програми, одначе на їхню думку це будуть якісь драстичні зміни в кількох наступних тижнях але добре обдумані пляни допомоги на довшу мету.

ВЕРХОВНИЙ СУД ЗСА минулого понеділка, -го травня, голосами 5 до 4 відкинув схвалення Верховного Суду з часів судді Ерла Воррена, яке дозволяло злочинцям судженим стейтовими судами апелювати до федеральних судів, якщо вони могли доказати, що їхні адвокати не представили важливих фактів у їхній обороні. Це на думку аналітиків, є дуже важливою зміною у судових процедурах щодо стейтових злочинців, які з різних причин досі могли роками маніпулювати та відсувати свої розправи, а все коштом платників податків. Теперішнє правило каже, що федеральні суди не є обов'язані розглядати апеляції засуджених стейтовими судами злочинців, навіть якщо вони мають докази про недбалу оборону своїх адвкатів.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200
Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Анахронічний ,,Ню Йорк Таймс"

,,Ню Йорк Таймс", відомий як один із найбільших, найкращих і найбільш авторитетних щоденників у світі. Він втішається особливою славою-своєю мережею кореспондентів по всьому світі і своїм вичуттям актуальности газетної вістки і газетного коментаря. Недільне число ,,Ню Йорк Таймсу" — це кількафунтове видання із спеціялізованою тематикою, з фаховими додатками про спорт, бизнес, тижневий огляд подій, книжковий огляд, про нові осяги в мистецтві, з окремим ілюстрованим журналом. Існує істина, що кожне правило має свій виняток. Правилом про ,,Ню Йорк Таймс" є його досконаліcть, винятком стала його редакційна стаття у числі з 4-го травня ц.р. ,,Нуклеарний відступ в Україні".

Ця стаття, поміщена на першому місці на редакційній сторінці ,,Ню Йорк Таймсу" може насправді збентежити читача однаково своїм змістом, як тоном і анахронізмом. Кілька днів тому була в ,,Ню Йорк Таймсі" кореспонденція з Києва, в якій писалося про заключний договір чотирьох республік, колишніх складових частин СССР, які одідичили від імперії ракети з атомовими ,,головками". Сказано там, що той договір підпише також державний секретар Джеймс Бейкер, і треба сподіватися, що списано той договір за попереднім порозумінням з Урядом Джорджа Буша. ,,Ню Йорк Таймс", як і вся американська преса промовчали недавні відвідини у Вашінґтоні міністра оборони України генерал-полковника Костянтина Морозова, але якось трудно повірити, щоб редакція ,,Ню Йорк Таймсу" не знала від свого акредитованого у Білому Домі представника, що ген. Морозова вітали перед Пентаґоном з усіма почестями і що він перевів у Пентаґоні довгі наради з секретарем оборони Ричардом Чейні, на запрошення якого прибув з Києва, та з головою шефів штабів збройних сил ЗСА ген. Колліном Павеллом. Ясно, що ця нарада крутилася довкола організації армії в Україні та довкола атомового арсеналу в Україні. Ген. Морозов повідомив після тієї візити у Вашінґтоні, що Р. Чейні наполягав, щоб атомовий арсенал з колишніх совєтських республік перевезли до Росії, бо це облегшить технічно знищення цієї зброї і що Україна дістане запрошення бути свідком цієї операції.

Проблема атомової зброї в Україні товчеться безупинно породжуючи логічне здивування. Чому ніхто у Вашінґтоні не журився тим за існування імперії під комуністичним правлінням і раптом зажурився, коли не стало комунізму, не стало імперії і Міхаїла Ґорбачова, який вів дволичну політику — підписував мирові договори з Бушем та одночасно тримався традиції, яка диктувала призначування 60 відсотків щорічного бюджету на військові цілі.

І редакція ,,Ню Йорк Таймсу" не журиться, що поруч з Англією і Францією має атомову зброю Росія, суходільний комуністичний Китай, Ізраїль і Пакістан та за всією вірогідністю матиме Ірак Саддама Гуссейна, тільки якраз журиться безпекою сусідів України, яким загрожує атомова зброя, здепонована в Україні. Закидування Леонідові Кравчукові, що він ,,грається" проблемою атомової зброї, та погрожування, що воно грозить Україні втратою будь-якої економічно допомоги від Америки — це підхід негідний такого часопису, як ,,Ню Йорк Таймс". Згаданий вище недавній допис ,,Ню Йорк Таймсу" з Києва був втриманий у дуже пристойному прихильному до України дусі. Реферована тут передова стаття — яскраво неприхильна Україні. Вона неприхильна і збудована на фальшивих засадах з фальшивими висновками.

Звичайно, Україна це переживе. І переживе Леонід Кравчук. Редакція ,,Ню Йорк Таймсу" знає про приїзд до ЗСА Л. Кравчука на запрошення президента Буша. Але пише про ,,гру" Кравчука з проблемою атомової зброї, як про щось безсумнівне, замість ствердити, що на нараді обох президентів, яку підготовили Чейні і Морозов, остаточно ця проблема перейде до історії. Загальновідома істина, що в Америці все можливе і тому тут не можна нічому дивуватися. А ми все ж дивуємося, як такий престижний часопис міг зробити таку поважну помилку.

Микола Світуха

ПЕРСПЕКТИВИ ЕЛЕКТРОЕНЕРҐІЇ УКРАЇНИ

На протязі десятиліть за інструкціями з Москви реалізувалася в Україні широкозакроєна програма інвестицій державних фондів у розбудову потужної сітки електростанцій і пов'язаних з ними тисяч кілометрів ліній електропередач. Крім електрифікації усіх заселених пунктів, така посилена програма розбудови електроенерґії забезпечувала інтенсивне темпо розвитку тяжкої промисловости України, яка є головним консументом електроенерґії. Така політика відповідала великодержавним інтересам Москви, для якої продукти українських металюрґічних, машинобудівельних чи хемічних заводів були потрібні для дальшої колонізації розлогих територій імперії.

Сьогодні на терені України знаходиться 59 електростанцій загальною потужністю поверх 55,600 меґаватів електроенерґії. Це дорівнює потужності Італії і перевищує потужність всіх інших европейських країн за винятком Франції, Німеччини і Великобританії.

Найбільша частка, а саме 37,100 меґаватів потужности, припадає на теплові електростанції (ТЕС), у яких продукують електроенерґію шляхом спалювання вугілля або ґазу. Річна продукція ТЕС — біля 211.6 більйона кільоватгодин (квтг), що становить 71 відсоток всієї річної продукції електроенерґії в Україні.

Вісім електростанцій України, загальною потужністю 4,700 меґаватів, це гідроелектричні станції (ГЕС). Вони продукують 10.7 більйона кільоватгодин річно, себто заледве 3.6 відсотка цілости продукції.

П'ять електростанцій, загальною потужністю 13, 800 меґаватів енерґії — це атомні (АЕС). Вони продукують річно в 15-ох реакторах біля 76 більйонів кільоватгодин електроенерґії, себто 25.5 відсотка цілої продукції електроенерґії України. Для порівняння, атомні електростанції Німеччини подають 34 відсотки всієї продукції електроенерґії, тоді як у Франції майже 70 відсотків електроенерґії продукується атомними реакторами.

Випадок, що стався в кінці березня на атомній електростанції Сосновий Бір біля Ст. Петербургу ще раз наголосив риск пов'язаний з операцією Чорнобильської АЕС і конечність знайти розв'язку для проблеми вилучення з дії трьох реакторів Чорнобиля. Реактори Чорнобильського комплексу, відомі під ініціялами РБМК, є того ж самого типу, що і в Сосновому Борі, які міжнародні експерти уважають найбільше небезпечними. Того ж типу реактори були побудовані також в електростанціях в Курську й Іґналіна в Литві. Досвід показав, що саме в реакторах цього типу найчастіше бувають непередбачені випадки, які можуть закінчитися катастрофою.

Реактори на інших чотирьох АЕС України, відомі як Хмельницьке, Рівно, Південна Україна і Запоріжжя, є іншого, новішого типу з більше надійною системою контролі перед випадками.

Щоб можна було своєчасно зреалізувати постанову Верховної Ради України про замкнення трьох діючих реакторів Чорнобильської АЕС, Уряд недавно розпочав кампанію консервації електроенерґії спрямовану однаково на промисловий сектор, транспорт, сільське господарство і на загал населення. За урядовими даними Україна споживає річно коло 227 більйонів кільоватгодин електроенерґії, з чого 67 відсотків в промисловості, 6 відсотків в транспорті і будівництві, 9 відсотків в сільському господарстві і 18 відсотків в побутовому житті населення. Виробляється щорічно на Україні коло 298 більйонів кільоватгодин електроенерґії, отож таким чином надвишку кількістю біля 70 більйонів кільоватгодин можна експортувати за кордон. Продаж електроенерґії становить зараз дуже важне джерело прибутку у вимінній валюті.

У маштабі потужности електроенерґії України, заощадження лише одного відсотка електроенерґії річно, — це майже три більйони кільоватгодин, для продукції яких потрібно видобути і спалити 800,000 тонн українського вугілля. Економісти оцінюють, що економія ресурсів електроенерґії пересічно обходиться вдвоє чи втроє дешевше як їх інтенсивне використовування. Пересічний рівень використовування електроенерґії на Україні в межах 5,740 кільоватгодин на особу річної продукції. Більшого маштабу заощадження є можливі в промисловості, яка споживає 154 більйони кільоватгодин річно, поверх 67 відсотків всього використовування електроенерґії.

Безпосередня ціль — замкнення трьох реакторів Чорнобиля в 1993 році і їх розмонтування до 1995 року — може бути здійснена шляхом посиленої кампанії консервації електроенерґії, зокрема в промислі і транспорті. Переконливим фактором в такій кампанії буде реалістична переоцінка цін, які мусять віддзеркалювати правдиві кошти продукції електроенерґії і побудови сітки електропостачання. Дотеперішня система державних субсидій, однаково для побутових абонентів і виробничих та сільськогосподарчих споживачів, сприяла затратному споживанню електроенерґії зокрема в індустрії. З перебудовою економіки України на ринкову систему поступово мусять бути підвищені ціни всіх родів електроенерґії, включно з електроенерґією. На далеку мету Уряд мусить позбутися практики субсидій, які створюють ілюзії нереальних коштів продукції, а тому і конкурентноспроможности

Підвищення цін за електроенерґію з початком квітня (один карбованець за кільоватгодину для жителів міст, два карбованці для підприємств і електротран-

(Закінчення на стор. 3)

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Славко Новицький

,,Україна: Третя подорож до самостійности"

Україна нарешті увійшла в спільноту вільних народів світу. Мрія поколінь збувається на наших очах. Незалежність нашої батьківщини вже не мрія, а дійсність. Зміни розгортаються таким шаленим темпом, що пересічному спостерігачеві годі сприймати і аналізувати події, а тим паче ще тяжче конкретно, коротко і зрозуміло переповісти комусь як давню, так і недавню історію нашого народу, нашої країни. Українській громаді, школам, культурним осередкам, треба мати відповідні матеріяли не лише для власного вжитку, а також для правдивої, об'єктивної інформації зацікавлених чужинців.

І ось виручає нас Люба Дмитрик новою відеокасетою: ,,Україна — третя подорож до незалежности". Це англомовне відео починається динамічними кадрами останнього комуністичного путчу 19-го серпня, 1991 року, його провалу та розпаду СССР. 24-го серпня Україна декларує свою незалежність і виходить на світову арену як самостійна держава. А за три місяці (1-го грудня) населення 52-мільйонової колишньої Совєтської Республіки, переважаючою більшістю (90,3%) голосує за повну незалежність. Рівночасно вибирають Леоніда Кравчука на президента новоствореної держави — України.

Захопивши нас бурхливими кадрами цих подій Л. Дмитрик не дає нам зупинитись, а бере нас вихром на коротку подорож в минуле, аж до Київської Руси. Такий підхід до програми дає нагоду — особливо чужинцям — познайомитись з минулим цих українців, про яких тепер скрізь говорять, і які чомусь хотять відокремитись від Росії.

Довідуємося, що Україна протягом століть була самостійною державою, після того як була окупована, завжди продовжувала боротись за свою незалежність. Якщо хтось подумає, що мандрівка в минуле, це якась неквaплива їзда волами, то того попереджуємо: прикріпіть свої рятувальні пояси! Нашою магічною ,,машиною часу" — телезаписувачем ,,Ві-Сі-Ар", подорожуємо з блискавичною швидкістю у добу нашої славної, середньовічної держави Київської Русі. Не встигнувши зупинитися на хвилинку, Дмитрик переключає космічний двигун машини часу в протилежний бік, і ось ми мандруємо в добі Козаччини. Але й тут, машина часу не зупиняється, і ми прибуваємо в XX сторіччя: революція 1917 року, Українська Народна Республіка, нові сподівання, віра у відновленість держави, слава і поразка, достаток і голод, війна і мир, Сталінщина, і знову війна — Друга, світова... і ось усміхнений Ґорбачов, гласність і перебудова, чорнобильська катастрофа, протести-,,мітинги", море блакитно-жовтих прапорів, де-не-де червоно-блакитний, а ось, вже й Ленін валиться з п'єдесталу. А наш парлямент працює для добра й майбутнього свого народу. І так ми причалюємо в нашу добу, вже й 1992 рік... кінчається наша історична подорож, яка нічим не поступається своїм ефектом ,,зоряній мандрівці" ,,Діснейворлд" на Фльориді.

То як, спитаєте, чи варта чогось ця подорож? Відповідь: безумовно — варта. Л. Дмитрик не хоче нічого оминути. Та як можна втиснути в одну годину тисячолітнє життя народу?! З першого разу годі все сприйняти, і виникає бажання переглянути програму вдруге.

Технічний рівень відеокасетки і виконання — нерівний, бо матеріяли взято, видно, з багатьох джерел. Деякі кадри — датовані, а інші — ні; деякі архівні матеріяли нам вже відомі з інших документальних фільмів, (як то ,,Жнива Розпачу"). Але, якщо б хтось спитав: щоб додали чи змінили, то відповідь: згадку про дохристиянських жителів Київської Руси як ,,напіварварів". Тут не завадило б дещо пояснити.

Племена Київської Руси виводять своє коріння з досить високо розвиненого, першого племени — хлібо-

(Закінчення на стор. 3)

ЩО ДІЄТЪСЯ У РУСИНІВ ХОРВАТІЇ?

Кілька років тому ми з дружиною були у місті Буковар, Хорватія, гостями Союзу Русинів і Українців Хорватії. Нас приймали надзвичайно щиро, з гордістю показуючи архів, бібліотеку та модерне устаткування редакції ж. ,,Нова думка", що на початку 70-их років була майже єдиним журналом у т. зв. ,,соціялістичному таборі" (разом з варшавським ,,Нашим словом"), який систематично друкував мої статті. Не менш щиро приймали нас у Петрівцях, Миклошевцях, Митровиці та інших селах Хорватії, де живуть наші земляки. Останній мій лист до редакції ,,Нової думки" влітку 1991 року пошта повернула назад з приміткою ,,адресат невідо-невідомий". Про причини повернення можна було лише догадуватись. Цими днями отримав з Хорватії листа з проханням допомоги відродженню Союзу Русинів і Українців Хорватії та його друкованого органу ,,Нова думка". Ця допомога нашим землякам, що опинилися в біді, конче потрібна. Гадаю, що на заклик наших побратимів відгукнуться й інші читачі, тому листа дркую повністю.

Микола Мушинка

Вельмишановному Миколі Мушинці

Пишемо Вам як пишуть приятелям, щиро і відкрито. Віримо, що міста Буковар, Петровці, Миклошевці мають свій теплий куточок у Вашому серці. Зберігайте гарні спогади на них, бо сьогодні, після агресії Сербії на Хорватію, Вуковар розбитий а Миклошевці і Петровці окуповані. Много наших людей вбито, ранено та вигнано із своїх домів, відвезено до рабства, мучено, позбавлено прав, обезчещено, а багато з них зникло без вісті.

Ще й зараз, коли ми чекаємо мирову місію, терор не перестає.

Разом із знищенням Вуковаром розбитий будинок Союзу Русинів і Українців Хорватської Республіки з редакцією ,,Нової Думки", бібліотекою, документами, адресаріями, технікою, подарунками; все матеріяльне свідоцтво 20-річного організованого існування хорватських русинів (руснаків) і українців і їх зусилля бути самим собою, жити спільно, поважати одні других — все це безповоротно знищене. На щастя, ці роки залишаться записані на сторінках ,,Нової Думки" висиланій, як і самі знаєте, до цілого світу.

Потрібно почати все наново.

У Загребі засновано Кризовий штаб Союзу Русинів і Українців Хорватської Республіки і дочасно перенесено туди місце перебування союзу і редакції ,,Нової Думки".

Цими днями очікуємо вихід 90-91 номера ,,Нової Думки", який буде містити матеріяли про страждання, якого наш народ досі не зазнав, і про наше зусилля дістатися із важкого стану і про те, як перервану культурно-освітню діяльність дістати на своє місце. З тим і зв'язана робота навколо видавання нового руського (українського) словника.

У наступній нашій культурно-освітній роботі, як і в реалізації нашої співпраці з Вашими установами, потрібна нам і Ваша особиста допомога і підтримка у підготовці фахівців, передусім молодих, одержування Ваших видань. Особливо би нам допомогло, коли б Ви при Вашому уряді та різних світових і міжнародних гуманітарних, правних і других організаціях, доклали зусиль, щоб допомогти нам полагодити наші справи.

Очікуємо Вашого порозуміння з усіма нашими трудносщами і намаганнями.

Наша адреса: Krizni stab Saveza Rusina i Ukrajinaca Republike Hrvatske
Ceska beseda, Dolac 1/2
41000 Zagreb, Croatia.

Кризовий штаб Союзу: **Василь Сикорський,** голова
Гавриїл Такач, заст. голови
Славко Бурда, секретар
мґр Евгения Барич, член.

ПРИДНІСТРОВСЬКІ і молдавські бойовики продовжують вживати зброю, поглиблюючи взаємну ворожнечу сторін. Президент ніким не визнаної так званої Придністровської молдавської республіки Ігор Смірнов заявив, що ,,ідеальним варіянтом для неї була б державно оформлена вільна економічна зона — своєрідний міст на межі інтересів України, Росії і балтійських країн, щось на зразок Люксембурґу чи Сінґапуру". І. Смірнов підкреслив, що в Придніпров'ї, яке займає лише 12 відсотків території Молдови, виробляється 37 відсотків її власного національного продукту.

Василь Дідюк

ДОРОГАМИ РІДНОЇ УКРАЇНИ

III

20-го вересня, виїжджаємо до Івано-Франківського, залишаючи за собою подорозі просторі колгоспні лани, гарні на вигляд побудовані хати наших сіл, Тисьменицю, Трускавець і за три години ми розташовуємось у гарному готелі ,,Україна". Місто змінилось небагато, робить гарне враження, в готелі і на вулицях переважає українська мова. Вулицям надано нові українські назви. На державних установах гордо повівають національні прапори. На місці перед готелем, де колись стояв пам'ятник Леніна, тепер широка площа в квітах, над якими свобідно кружляють освоєні голуби. Зліва, побіч готелю, великий і збудований за ,,совєтським стилем" будівництва гарний театр. За ним колись розораний міський цвинтар, на якому були поховані визначні особистості міста і гроби Січових Стрільців, які були знищені. Тепер на цьому місці символічно поставлено хрести. Збирають фонди на поставлення пам'ятника Січовим Стрільцям.

Пізніше у нас була повна свобода; кожний учасник тури міг іти куди хотів. Я зустрівся з представником місцевого радіо і телевізії. Їм я давав інтерв'ю про українську спільноту в Канаді, відзначення століття її поселення та спостереження і враження в Україні. Світ малий, бо припадково зустрічаю друзів Пасічника і Бойчука з Саскатуну. Вечером була приємна зустріч з М. Зеленчуком — головою Т-ва вояків УПА, засудженого на смертну кару, замінену на доживотну Сибірську неволю. Рівно ж того дня доручив я Євгенові Малащукові, дві книжки його брата бл. п. д-ра Р. Малащука, що їх передала його дружина Ірина. 21-го вересня вранці, після сніданку виїжджаємо на відкриття і посвячення пам'ятника Т. Шевченкові в Дрогобичі, що було пов'язане з 900-річним Ювілеєм Дрогобича.

В 10-ій год. відбулося торжественне урочисте відкриття сесії Дрогобицької міської Ради народних депутатів, урочистий похід тисячів учасників сесії вулицею Івана Франка на майдан Тараса Шевченка, де чин посвячення пам'ятника провів владика Филимон, патріярший канцлер о. д-р Іван Дацко та інші священики. В програмі були виступи мистецьких колективів: капеля бандуристів з Києва, державний ансамбль пісні і танцю ,,Верховина", чоловіча капеля ,,Бескид" та багато інших професійних і аматорських колективів. На Ювілейному вічу виступав ряд визначних місцевих і позамісцевих народних депутатів різних щаблів урядових чинників, а між ними виступ депутата Степана Хмари і Атени Пашко — дружини В'ячеслава Чорновола, яка передала привіт від свого чоловіка, тоді кандидата на президента України. Від діяспори з нашої тури, вітали дрогобичан з їхнім святом і самостійности України, я — з Канади, М. Кульчицький — Бразилії і д-р В. Іваницький і В. Котульський — з Арґентини. Понад 55,000 осіб з Дрогобича і околиць гідно відзначили 900-річчя свого міста, 70-річчя Першої Дрогобицької української коедукаційної гімназії та відкриття пам'ятника Т. Шевченкові, якого чудова скульптура в молодому віці пишається на площі його імени, що в цьому дні і кілька інших була замаєна сотками українських національних прапорів. І знов ,,світ невеликий". На площі зустрів я декілька осіб з Торонто, Канади, і Америки, а між ними і мою родичку Олю Атаманюк. Велика радість зустріти десь далеко від дому, знану особу, що ж то і говорити про зустріч з родичкою, що з нею ми не бачились півстоліття!... Чудове українське осіннє сонечко схилялось до заходу, коли кінчалась офіційна частина святкувань дня. Могутнє: ,,Ще не вмерла" і наша група з великим піднесенням духа, зворушливими враженнями і хвилюваннями поверталась до Івано-Франківського, щоб знову прибути сюди на Великий Фестиваль театралізованого мистецтва з участю заслуженого ансамблю танцю України ім. П. Вірського, гурту ,,Соколи", акторів театрів та інших художніх колективів.

22-го вересня, ми знову в Дрогобичі. Фестиваль чудовий. Обідаємо в гарному і просторому ресторані в Трускавці. Обід, як на теперішні обставини, щедрий. В програмі обіду також виступаємо і ділимося своїми враженнями. В повороті додому (Івано-Франківського) вступаємо до чудотворного місця в лісистій горі Гошова. Це для мене святе і незабутнє місце з часів 1944—45 років, бо тільки Чудотворній Богородиці завдячую, що тепер зміг Її подякувати за всі ласки. Церква була знищена; відновляється, проходить малювання, а день перед нашими відвідинами у свято Різдва Богородиці, що є празничнимі відпустовим днем тисячі богомольців молилися перед її чудотворним образом. З піднесенням на дусі і подякою за всі ласки повертаємось до нашого готелю. 23-го вересня вранці вибираємось з прогулькою в наші чудові Карпати. Напрям: Скит Манявський, Косів, Коломия, Ворохта, Яремче, Прут, Довбушева гора, Говерля. Що ж можна сказати про красу наших Карпат і тим, що бачили їх колись, чи тим, які її побачили вперше? Можна тільки сказати коротко: той, хто побуває тут, навсе його полонять високи смереки, долини яскравих квітів, шумні потоки, високе небо, задумливий шепіт дерев... і обов'язково запам'ятаються сині гори в світлі зимового сонця, що сходить поволі, урочисто, кришталевий дзвін засніжених ялиць, стрімкі спусти з гір на лижвах, почуття безмежної радости, незалежно від того скільки вам років. Велич і краса, занедбаної, знищеної, але найкращої української землі. Хоч змучені по такій прогульці, але надихавшись свіжого і здорового повітря, всі ми з великим смаком, обідали у коломийському ресторані ,,Вітайте". 24-го вересня, канадська група виїхала після обіду до Тернополя, решта залишилася ще на один день в Івано-Франківському. Тернопіль і Тернопільщина — це моя вужча батьківщина і тут я уродився, тут гроби моїх найдорожчих, тут живе ще дехто з родини, тому хотів якнайскорше сюди дістатись. Знову приблизно за три години ми в Тернополі перед готелем цієї самої назви, що місто, — Тернопіль".

Продовження буде.

УСЦАК...

(Закінчення зі стор. 1)

Похвально й дуже приємно, що саме в таких умовинах не забуваємо про наших діячів-спортовців, які своєю працею і діями, жертвенністю й великим патріотизмом продовж довгих років сприяли процесам, свідками яких ми є сьогодні. Відрадно, що в цьому процесі вповні є заанґажована УСЦАК, спортова організація, яка дуже добре відома в Україні. Саме тому нинішнє відзначення наших довголітніх діячів і першого українського олімпійця-футболіста в ЗСА, саме в олімпійському році, має особливе значіння.

Р. РАКОЧИЙ

Вже від наймолодших років почав займатися спортом в Збаражі, де в 4-ій гімназійній клясі був вибраний репрезентаційним воротарем копаного м'яча. Дальший шлях простелився до Львова де від 1928 року виступав в гімназійній дружині, як теж в клюбах „А" кляси. В цьому ж році зацікавився тенісом, вписався до УТКлюбу, в якому мав щастя зустріти таких тодішніх визначних українських тенісистів, як братів Рожанковських, Сесика, Дзеровича і інших. В 1931 році в тенісових турнірах юнаків доходив до фіналів, програючи тільки знаному в цьому часі тенісистові Ю. Штенцлеві. В 1940—44 роках разом з Петром Франком, професором хемії, ор-організує теніс при високих школах Львова. В часі німецької окупації переїжджає до Тернополя, де між робітниками цукровні організує, дружини копаного м'яча і відбиванки. Дальша доля закинула інж. Ракочого на еміґрацію до Західньої Німеччини, де в Карльсфельді включається до основників СТ „Лев". Після переїзду до Мітенвальду перебирає обов'язок голови цього товариства. Маючи біля себе таких визначних спортових активістів, як Роман Савчак, Мілько Бучацький, Євген Обухівський, Микола Гнатів, Теодор Ступницький, розвиває широку діяльність якою здобуває велике признання між своїми і чужими громадянами. Великим осягом в цьому часі було створення гокейової дружини в складі якої виступали такі аси, як Бучацький і Дицьо. В 1949 році доля закинула нашого активіста до ЗСА. Швидко після прибуття на землю Вашінгтона в місті Трой, Н. Й., стає членом тенісової асоціяції в цьому місті, бере участь в турнірах в окрузі Олбані. Рівночасно стає членом СТ „Сокіл" в Сирокюзах, в якому організує і навчає юних тенісистів. В 1955 році ввійшо до ініціятивної групи тенісового спорту, яка спільно з управою УНСоюзу заплянувала будову тенісових кортів на Союзівці, що з часом було здійснено. Бере участь у тенісових змаганнях і в 1958 році здобув звання чемпіона в групі сеньйорів, а в 1964 році разом із своїм партнером І. Дурбаком першенство в подвійній грі. Від 1971 року працював провідником крайових тенісових першостей УСЦАК. В 1978 році Загальні збори УСЦАК вибрали ланковим тенісу, обов'язки якого інж. Ракочий виконував до 1990 року. Інж. Р. Ракочий теж визначний діяч КЛК.

Р. СЛИЖ

Він був довголітнім ланковим плавання, який гідно й величаво проводив кожнорічні першості УСЦАК в басейні Союзівки. Розпочав свою плідну працю в плавацькому спорті в 60-их роках в плавацькій ланці УСВТ „Ч. Січ", яка під його проводом влаштовувала свої плавацькі змагання в басейні середньої школи Колюмбія в Мейплвуді. Одинадцять підряд клюбових чемпіонатів УСЦАК здобули плавачки й плаваки „Ч. Січі" під проводом д-ра Слижа. Завдяки цим успіхам в 1979 році Загальні збори УСЦАК вибрали цього діяча плавацького спорту на пост ланкового плавання, на якому д-р Слиж віддано працював до 1989 року. Продовж цих десяти років плавацькі першості УСЦАК проходили не тільки з участю рекордової кількости учасників, але відзначалися якістю, доказом чого є рекорди, що й досі ще залишилися не побитими.

З. СНИЛИК

Коли б сучасні лицарі спорту, як лицарі середньовіччя, мали свої герби, то на гербі олімпійця Зенона Снилика було б викарбовано: „Працелюбність, гін до перемоги, обов'язковість". Ці якості були притаманні йому в спорті, ними Зенон керувався в своїй блискучій спортовій кар'єрі. Він досяг дуже швидко спортових вершин, випередивши усіх своїх ровесників і спортових друзів. До Олімпійської збірної ЗСА Зенон увірвався, наче метеор, і відразу примусив рахуватися з собою своїх суперників. Не зважаючи на свій, відносно тоді, молодий вік і українське походження (воно часто-густо кололо в очі деяких наших співгромадян), його одноголосно вибрали капітаном Олімпійської футбольної збірної. Свій довгий спортовий шлях розпочав на еміґрації в Німеччині, але, що так назву, у „великому" спорті — вже тут в ЗСА, в 1954 році в Рочестері, і продовжував через Монтреаль і Торонто в Канаді, Чикаґо, Ню Йорк і Нюарк в ЗСА. Поміж цим примножував славу українському спортові в олімпійській збірній ЗСА, в складі якої виступав на Олімпіяді в Мельбурні, Австралія, в 1956 році.

В 1957 році в складі СТ „Україна" Монтреаль став чемпіоном футболу Канади. В 1960 році вдруге був вибраний до Олімпійської збірної ЗСА. В її складі виступав в змаганнях в Мексіко Сиτі, яким пригадалося 100,000 глядачів. В 1961 році став чемпіоном в іграх за престижеву чашу Професійної футбольної американської ліґи, в складі дружини УСВТ „Чорноморська Січ", якою була чаша Луїса. В 1964 році третій раз підряд був вибраний до Олімпійської збірної ЗСА. Такої почесті не удостоївся жодний інший футболіст в історії цього спорту в ЗСА. Від 1956 до 1964 року репрезентував ЗСА у всіх міжнародних змаганнях. В 1966 році увійшов до складу збірної УСЦАК, яка в цьому році перемогла в Чикаґо збірну литовців ЗСА вислідом 5:0. Після своєї першої молодости в копаному м'ячі, починаючи десь в 60-их роках і до сьогодні переживає другу молодість в тенісі. Продовж майже трьох десятків років був одним із чолових тенісистів „Ч. Січі", багатократно здобував звання першуна УСЦАК, УСЦАк-Схід і в інших змаганнях. В останніх двавцяти роках, разом із своїм другом інж. Юрієм Савчаком, проводить тенісові вишкільні табором з нашим юнацтвом на Союзівці".

Церемонією вручень пам'яткових плякетів і медалів проводив М. Стебельський в асисті заступників, голів Делеґатур УСЦАК— І. Ісаїва, В. Кізими Я. Коваля, як теж славного колись футболіста Олександра Скоценя.

КРАЙОВА РАДА дослідів опублікувала найновіші дані, які показують, що кількість муринів з докторським науковим ступенем зросла після цілого десятиліття зниження. У своєму звіті Крайова рада дослідів виказує 13-відсотковий зріст у здобутті докторських дипломів неграми. На думку Дебори Картер, заступника директора бюра меншин при Американській освітній раді, цей зріст є дуже важливим, коли йдеться про освітні здобутки чорних американців.

ЗГІДНО З КРАЙОВИМИ опитами, 31 відсоток американських громадян уважають, що губернатор Билл Клінтон краще надається для полагодження расових проблем в країні, як президент Джордж Буш. Опити перевів Центр таймс міррор, проводячи його серед 1,301 дорослої особи від 30-го квітня до 3-го травня та зосередив свою увагу на реакції громадян після звільнення від вини чотирьох білих поліціянтів за побиття муринського водія.

ВИСОКОПОСТАВЛЕНИЙ ПРАЦІВНИК Уряду президента Джорджа Буша сказав, що після перебрання провідної ролі в югославському замиренні тому три тижні, ЗСА тепер віддалили себе від полагоджування цього спірного питання, „повні безпорадности та люті". Він також підкреслив, що секретар Державного департаменту Джеймс Бейкер і його головні дорадники були дуже розчаровані невдачами попередніх їхніх зусиль вплинути на події в Юґославії. За його твердженням такої самої думки є президент Дж. Буш, одначе речниця Державого департаменту Марґарет Татвайлер заявила, що це не означає цілковитого розчарування, бо й надалі будуть спроби полагодити юґославську проблему якнайскорше.

У НАСЛІДОК ВІЙСЬКОВОГО перевороту в Сієрра Леоне американські військові літаки евакували до Німеччини понад 300 американських громадян. Більшість — це члени американської амбасади та їхні родини, державні урядники ЗСА та члени місійних груп. Їх перевезено до приміщень американської військової бази біля Франкфурту до часу вирішення їхньої долі, коли йдеться про працівників амбасади і державних урядовців. Інші продовжатимуть свою подорож до ЗСА.

З УСЬОГО ВИДНО, що Джім Флоріо, губернатор Ню Джерзі, починає думати про другу каденцію на пості стейтового керівника. Хоч ще 19 місяців залишилось до кінця його першої каденції, Дж. Флоріо вже починає виборчу кампанію, бо свідомий того, що його податкові підвишки з 1990 року зробили його не надто популярним серед громадян нюджерзького стейту. Аналітики твердять, що губернатор Флоріо мусітиме солідно попрацювати, щоби наново продати свою кандидатуру. Одним позитивом у цій далекосяжній кампанії є те, що покищо немає іншого солідного кандидата.

Загальні збори 113-го Відділу СУА в Ню Йорку

Загальні збори 113-го Відділу СУА в Ню Йорку відбулися 24-го січня в домівці СУА. Збори відкрила молитвою голова Відділу Ліда Білоус. Вона теплими словами привітала членок, яких нараховується 24, і побажала їм та українському народові Божих ласк і успіхів у дальшій праці.

Головою зборів була Оля Левицька, секретарювала Дзвінка Брикович. Окремі референтки звітували про свою діяльність. Відділ дуже добре вив'язався зі своїх завдань завдяки товариській атмосфері та розумінні обов'язковости, яка лежить на серці кожної членки.

Зі звітів голови Ліди Білоус та скарбнички Зірки Ґалло видно, що Відділ фінансово підтримував суспільні та допомогові потреби СУА. За останній рік Відділ приділив 6,900 дол. на такі фонди: 3,000 дол. на Український Музей (досі Відділ склав 14,876), 1,500 дол. на Фонд Дітям Чорнобиля, 1,000 дол. потребуючим України, 500 дол. на Фонд Мами, 500 дол. на Фонд Книжки в Україну, 350 дол. на стипендистку в Бразилії та 50 дол. на пресовий фонд „Нашого Життя". На підставі згаданих сум можна ствердити, що минулий рік був присвячений допомозі Україні.

Членки Відділу не тільки працюють у своєму Відділі, але й в інших Союзових комітетах. В червні 1991 року членки Оля Левицька, Христя Шох і Ліда Білоус, які належать до імпрезового комітету при Українському Музеї СУА, допомогли музейному комітетові влаштувати показ одягу. Зорганізувала й очолювала цей показ голова Ліда Білоус, якій допомагала членка Ірина Лішман проєктами зі своєї робітні.

Більшість членок 113-го Відділу подарували виграші і своєю численною присутністю підтримали працю Музею.

Членки 113-го Відділу Союзу Українок Америки в Ню Йорку.

У серпні 1991 року імпрезова референтка Ірина Стецьків успішно провела показ моди на Союзівці, який організував СУА. Оля Левицька і Ліда Білоус є членками Головної управи Музею, а Марійка Слупчинська працює в Українському інституті. Ліда Білоус є теж членом екзекутиви СУА та займається проєктом висилки книжок в Україну (Фонд Сейбер). Членка Люба Фірчук та Ірина Стецьків належать до Окружної управи СУА.

До нової управи Відділу вибрано таких членок: Христю Шох — голова, Марту Навроцьку — заступниця голови, Олю Левицьку — протоколярна секретарка, Зірку Ґалло — скарбничка. Референтки: Христя Самійленко — кореспонденційна, Галя Одуляк — організаційна, Ільона Шиприкевич — культурно-освітня, Марта Левицька — імпрезова, Дзвінка Брикович — пресова, Люба Фірчук — музейна, Уня Коцюмбас — суспільної опіки, Дарія Мерл — стипендійна, Іся Клюфас — господарча.

До контрольної комісії ввійшли: Ірина Стецьків, Ільона Шиприкевич та Уня Коцюмбас. У склад номінаційної комісії обрано: Ліду П'ясецьку, Ірину Лішман та Марічку Слупчинську.

Новообрана голова Христя Шох подякувала за довір'я та обіцяла докласти всіх зусиль до дальшої праці в організації.

Голова Окружної Управи СУА Надя Савчук подякувала та поґратулювала голові й усім членкам за віддану працю для СУА.

Загальні збори закрито молитвою.

Дзвінка Брикович

Заїві...

(Закінчення зі стор. 1)

надавати тон, а тільки для того, щоб фінансово допомагати потребуючим країнам.

Якщо йдеться про його відношення до України, то Єльцин застосовує такі самі методи, якими користувались колись російські імперіялісти, фальшівники історії Сходу, колонізатори чужих територій російським елементом. Чорноморська фльота, наприклад, становить тільки одну четверту колишньої совєтської фльоти. Єльцин вже має контролю над Балтійською й іншими фльотами і над атомовою зброєю. Україна, населення якої становить одну третину населення Росії, велика держава типу Франції, не може мати доступу до Чорноморської фльоти, бо так каже Б. Єльцин, який домагається повернення всієї нуклеарної зброї розположеної на території України і Захід оплескує такі вимоги російського диктатора, хоч ані Україна, ані Захід не мають певности, що ця зброя знищується в Росії. Автор статті запитує: „Чи Україна дійсно мусить скапітулювати і тим самим поставити свою безпеку під загрозу? Україна, на думку Кокбирна, має усі підстави боятись Росії Єльцина, поведінка якого є більш як загадочна.

Україна потребує абсолютних ґарантій західніх великодержав і ООН якщо вона хоче оминути нової тиранії і нового поневолення, яке триває від 1920-их років, — пише в кінці своєї статті А. Кокбирн.

„Україна..."

(Закінчення зі стор. 2)

робів Неолітичної доби, т. зв. трипільців. Ці наші пращури вже будували міста півтора тисячі років перед тим як Хеопсові здумалося побудувати піраміду; вони вирощували збіжжя і розмальовували посуд три з половиною тисячі років перед тим як греки почали довбати мармур, і творити свій розкішний пантеон поганських богів і богинь; а коли Китай щойно почав народжуватись, то наші трипільці вже почали загадково „зникати". Навіть, коли варяги вперше увійшли у Київ, він уже був визначним містом! Ні, варварами ми не були перед X століттям — навіть і не „напівварварами". Врешті решт, це питання ми можемо лишити історикам.

Важливо те, що створено нове відео новим творцем документальних програм, відео, яке задовольняє сучасну потребу. Цікаво було б почути розповідь Л. Дмитрик про те, як створювалась ця програма, і які пляни на майбутнє. І це цілком можливе, бо Люба відвідує тепер різні громади з доповіддю. Головне: Люба Дмитрик взялася за нелегку справу, і незле вив'язалася з неї. Ми вдячні їй за її добрий почин. За інформаціями про її турне і відеокасетку пишіть на: Zelen Klen Enterprises, P. O. Box 636, Santa Monica 90406-06369 або дзвоніть до неї на таке число телефону: (310) 394-6405. Щасливої подорожі!

Перспективи...

(Закінчення зі стор. 2)

спорту) сиґналізує серйозну інтенцію Уряду покінчити з субсидіями. В слід за тим кроком, який дасть реальну основу кампанії консервації електроенерґії, повинні прийти конкретні заходи для поступового вилучення з дії чорнобильських реакторів.

Про долю чотирьох інших АЕС на Україні говорити прийдеться, мабуть, щойно тоді, як модернізація заводів тяжкої, зокрема металюрґічної промисловости і перехід інших заводів з військового виробництва на продукти домашнього вжитку сприятимуть значному зниженню рівня споживання електроенерґії на Україні. А на це потрібно довгих років, а то й десятиліть.

В. Білик...

(Закінчення зі стор. 1)

раві абсолюторію з признанням за виконану працю, що збори прийняли одноголосно.

Після вибору Управи предсідник запросив до слова головного касира О. Блаґітку, який подав точні інформації про фінансовий стан УНСоюзу: майно 65,903,466 дол., яке зросло за минулий рік на 1,263,790 дол., приходи та розходи УНСоюзу, в тому зокрема Української Будівлі, розбудову Союзівки і віднову будинку „Київ", виплати дивіденди, виплати стипендій, дотації на народні цілі, а зокрема на відродження України і на видання чотирьох шкільних підручників 50,000 дол., та виплати членам і спадкоємцям, які у 1991 році виносила понад 2.5 міл. дол. Він заповів, що з виплатою дивіденди у травні 1992 року буде проголошена нова збіркова кампанія на Фонд Відродження України, з якої УНСоюз щедро приділяє дотації на різні потреби України.

Головний секретар В. Сохан подав докладні цифри про нових членів у 1991 році (1,344 на суму 9,621,000 дол.), стан усіх членів з кінцем року (66,764 із забезпеченням на суму 165 міл. дол) здобутки Округи в членській кампанії, популярність грамот із одноразовими вкладками та грамот пенсійного забезпечення. Вкінці він дав приклади і поради у кампанії забезпечування нових членів, а закінчив своє слово подякою секретарям Округи за організаційну працю.

Учасники зборів обговорили пляни праці Округи на 1992 рік і вибрали комітет для відзначення 100-ліття УНСоюзу, який очолюватиме Управа.

Після закінчення зборів учасники нарад ще довго вели розмови та обмінювалися думками про союзове та громадське життя при смачній перекусці, яку підготовили Г. Гаврилюк та Галина Білик.

Ділимося сумною вісткою
з родиною, приятелями та знайомими,
що з волі Всевишнього у вівторок, 5-го травня 1992 р.
відійшла у вічність на 86-му році життя

наша найдорожча

МАМА, БАБУСЯ і ТІТКА

бл. п.

Катерина Веремчук

з роду Сенюта

нар. в м. Горохів, Волинь

ПОХОРОН в четвер, 7-го травня 1992 р. о год. 9:30 ранку в церкві св. Михаїла, Юніондейл, Л. А., а опісля на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Ню Джерзі.

Горем прибиті:

доньки —
СОФІЯ КАЛИНОВСЬКА
ВАЛЕНТИНА ЛИСНЯК з чоловіком РОМАНОМ
внуки — ОЛЕКСАНДЕР, МАРКО, ЛЕВКО

Просимо про молитви за душу покійної.

В пам'ять

бл. п. д-ра Івана Білоскурського

складаємо 100 дол.
на ФОНД ДОПОМОГИ УКРАЇНІ,
а родині наше щире співчуття.

Евгенія СИВЕНЬКА з родиною

Замість квітів на свіжу могилу

св. п. Олени Іванець

складаю 100 долярів
на ФОНД ДОПОМОГИ УКРАЇНІ

д-р Іван СМАЛЬ

У ЧЕТВЕРТУ
БОЛЮЧО-СУМНУ
РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашої найдорожчої
ДРУЖИНИ, МАМИ
І БАБУНІ

бл. п.

ІВАННИ КАЧОР

з дому ЧЕРНЕЦЬКА

яка відійшла у вічність 14-го травня 1988 року,
буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

у четвер 14-го травня 1992 року, о год. 6-ій веч. в катедрі свв. Володимира й Ольги у Вінніпеґу, Канада.
Приятелів і друзів покійної просимо помолитися за спокій її душі.

муж — АНДРІЙ
доньки:
ЛЕСЯ ГАВРИЛЮК
СОФІЯ КАЧОР
МАРТА ГРИНЮК
сестра — ЕВГЕНІЯ БУЧКО
зяті: ЗЕНОН ГАВРИЛЮК
ТАРАС ГРИНЮК
внуки:
РОМАН і НІНА ГАВРИЛЮКИ
АНДРІЙКО, СТЕФАНКО і ХРИСТЯ ГРИНЮКИ
шваґер — ІВАН БУЧКО

У ДВАДЦЯТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ НАШОГО НАЙДОРОЖЧОГО І НЕЗАБУТНЬОГО БАТЬКА І ДІДУСЯ

бл. п.

ПРОФЕСОРА ІВАНА ВИНАРА

довголітнього директора дівочої гімназії Т-ва Рідної Школи фундації І. Кокорудзів у Львові, видатного педагога і будівничого українського шкільництва в Галичині, містоголови Головної Ради Учительської Громади у Львові, професор в гімназії Рідної Школи і опікун Пласту в Золочеві, організатор шкільництва на еміґрації (гімназії в Карсфельді і Берхтесґадені), старшина Українських Січових Стрільців і сотник 1-го Українського полку ім. Б. Хмельницького в Україні, нагороджений „Хрестом Симона Петлюри" і іншими військовими відзначеннями за участь у збройній боротьбі за Державність України в роках 1917-1920, видатний громадський діяч, член багатьох суспільних і професійних організацій

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ і ПАНАХИДИ

дня 16-го і 17-го травня 1992 р.

в соборі св. Юра у Львові (неділя, 17-го травня, о год. 12-ій дня);
в катедральному храмі св. Йосафата в Клівленді, Огайо (субота, 16-го травня, о год. 9:30 рано);
в українській католицькій церкві в Денвері, Кал. (субота, 16-го травня, о год. 9-ій рано);
в катедрі св. Йосафата в Торонто, Канада (субота, 16-го травня, о год. 8-ій рано).

Про молитви за душу покійного просять:

син — БОГДАН
син — ЛЮБОМИР з дружиною АННОЮ
внуки: НАТАЛКА, ТАРАС, МИХАЙЛО, РОКСОЛЯНА
родина в Україні, Канаді й Америці

Загальні збори Української Кредитової Кооперативи „Самопоміч” у Філядельфії

Українська філядельфійська громада численно зустрічала цьогорічні Загальні збори Української Федеральної Кредитової Кооперативи „Самопоміч” у Філядельфії 29-го березня. Загальні збори кредитівки у цьому році дещо відмінні: це були ювілейні збори з нагоди 40-річчя її існування.

Філядельфія, яка у історії Америки була місцем, де творилася держава, так і за кредитівкою „Самопоміч” є той привілей, що саме тут, у Філядельфії, була вперше висунута ідея української кредитової кооперації в Америці.

Висунуту і започатковану тут цю важливу ідею запозичили два визначні кооператори з України — знавець кредитової кооперації інж. Ілярій Ольховий для Ню Йорку, а директор Центросоюзу інж. Ілля Семянчук — для Чикаґо.

Після заснування Товариства „Самопоміч” і масового приїзду переселенців з Німеччини виявилася потреба творення фінансової установи для їх допомоги. Ініціятивна група при Товаристві „Самопоміч” робила старання для створення кредитової кооперативи, спонсором якої було Товариство „Самопоміч”. Кредитівка у своїх початках була справді великою допомогою, можна навіть сказати і розрадою для переселених українців, які у тому часі, не знаючи мови ані обставин, потребували моральної допомоги.

Формою і змістом кредитова кооператива не була подумана, як інші банки, на зиски і збагачення, але її основним завданням було допомагати у різній формі своєму членству. Робила вона це протягом 40 років у формі виплачування найвищих відсотках, про що наші члени мали нагоду переконатися. За 40 років кредитівка у Філядельфії виплатила нашим членам у формі дивіденди понад 28 міл. дол. Мусимо, однак, пам’ятати, що вона не лише служила і допомагала своїм членам, але теж із заощаджених приходів допомагала нашим школам, молодечим організаціям, культурно-освітнім товариствам, а тепер допомагає Україні.

Звіт, який проаналізував на зборах скарбник інж. Іван Куземський, наочно продемонстрував добру господарку кредитівки, її стабільність і постійний зріст.

За останній звітний рік зріст був на 5 міл. дол., а білянсова сума на 31-го грудня 1991 року виносила 58,407,771 дол. Замкнення на кінець березня 1992 року принесло дуже поважний зріст — 3 міл. дол. і білянсова сума на кінець березня виносить 61,587,161 дол. Важливою позицією у білянсі є резерви, які на кінець березня замикаються сумою 6,582,594 дол. Резерви кредитівки є найкращим віддзеркаленням фінансової стабільности і запоруки.

Кредитівка виплатила своєму членству у 1991 році дивіденди в сумі 3,430,336 дол., а на народні цілі — понад 24,000 дол. Дуже поважні цифри постійного росту кредитівки не лише підтверджують правильну господарку кредитівки, але теж довір’я нашого членства.

У живій дискусії виявилось велике зацікавлення проблемами, на які скарбник давав вичерпні відповіді. Одним із питань є справа нестабільности відсоткової стопи. Скарбник ствердив, що це не є виключним явищем нашої кредитівки. Ціла господарсько-фінансова ділянка в Америці переходить певну кризу і рецесію, яка відбувається на цілому господарському житті, а в першу чергу на фінансових установах.

Ми у Філядельфії з жалем і прикрістю переживаємо втрату нашої незвичайно важливої установи — Української щадниці. Усе це могло відбитися на ментальності громадянства і на нашій установі. Наше членство, однак, побачило, що наша кредитівка знаходиться довгими роками у добрих руках та що грошова майбутність наших нащадків добре забезпечена.

Федеральна ревізія, яка відбувалася під час Загальних зборів, найкраще це підтвердила.

Загальні збори доповнили склад дирекції, у яку входять: д-р Володимир Пушкар, президент, інж. Борис Захарчук, віцепрезидент, інж. Іван Куземський, скарбник, Євгенія Новаківська, секретар, та члени дирекції: Омелян Татунчак, Мирон Білас, Марія Колодій, Ігор Чижевич і Зорян Дубенко.

У цьому році кредитівка буде зі своїм членством врочисто зустрічати 40-літній ювілей свого існування. Ми віримо, що цей ювілейний рік буде для кредитівки роком дальшого поважного росту та роком нового численного членства.

В. П.

„СОБОРИ ДУШ СВОЇХ БЕРЕЖІТЬ”

„Собори душ” — крилатий вислів одного з перших наших дисидентів, піонера боротьби за незалежну Україну письменника Олеся Гончара. Він сміливо виступив зі своїм романом „Собор” у 1968 році і накликав на себе нагінку на довгі літа, але запалив у серці кожного свідомого українця свічку віри й вірности своїй нації, її культурі й релігії. Та свічка не згасла і в діяспорі.

Хто б міг колись подумати, що доля перенесе нас із Київщини, Львівщини й Полтавщини в далекі світи — Австралію, Америку, в найпівденніший куток ЗСА Фльориду? Так сталося. І багато інших подій, радісних і тривожних, пережили ми на своєму віку, і побачили нашу мрію здійсненню — державу! З самого початку еміґрації ми гуртувалися навколо Церкви. В 1951 році заснувалася православна громада в Маямі, в 1958 році воздвигнула вона свою церкву, але в 1988 році постала необхідність переселення в інше, спокійніше місце. Ці переселення відомі всім українцям Америки — нічого сталого в світі нема, і кожне переселення виходить нам на краще. Вже можна полетіти в Україну, замкнувши кругосвітні мандри, але не ті літа, глибоке коріння в ґрунті нової батьківщини — тут і діти, і внуки, і приятелі, що з ними разом пройшли життєвий шлях, такий відмінний від стежок дитинства і юнацтва...

Але соняшник, м’ята і васильки ростуть і на американському ґрунті. І серед пальм та сосен виросли українські церкви — центри наших молитов, зустрічей, свят і громадської праці.

40 літ тому була збудована в Маямі церква св. Миколая, а посвятив її наш дорогий Патріярх, тоді ще архиєпископ Мстислав. Сорок літ — великий проміжок, тоді ше ми були молоді. Але на тогочасних знімках бачимо і молоді лиця, бо саме старше покоління несло на своїх плечах головний тягар будови. Молодих тепер у громаді мало, а ті, що є, зайняті своїми щоденними турботами й працею. За будування нової церкви взялися знову старші. Парафія маленька: 60 родин, 90 осіб. А серед них розумні люди, ентузіясти, динамічні діячі, що разом з усією парафією справді доконали чудо. За півтора року в Купер Ситі виросли і церква, і заля, і велика паркова площа, і квіти, й дерева. Завдяки жертвенній праці будівельного комітету, красномовним закликам отця настоятеля протопресвітера Степана Біляка та невтомним старанням парафіяльного Сестрицтва св. Ольги, церква росла, як на дріжджах, і виросла на зразок архітектури і краси. Були і скрутні часи, коли бюрократична тяганина висотувала сили, так що голова комітету інж. Леонід Гусак небезпечно захворів. В таких випадках поміг би його заступник Петро Доброноженко, але й той одночасно занедужав, тоді Іван Богданів допомагав.

Але все ж велике діло завершилося успішно: 24-го березня 1991 року відправлено перше Богослуження, а 16-го лютого 1992 року відбулося урочисте патріярше посвячення. Місяць лютий на Фльориді зовсім не лютий, а цього року день був просто травневий. Приїхав довгожданий улюблений наш Владика Патріярх Мстислав, а з ним Архиєпископ Антоній і священики з братських церков, в тому числі о. капелян Іван Стравінський, парох української католицької церкви. В патріяршій св. Літургії асистували православні отці: Степан Біляк, настоятель УПЦ св. Миколая, о. протопресвітер Михайло Борисенко і протоієрей о. Михайло Петляк, настоятель УПЦ Трьох Святих із Сейнт Петерсбурґу. Зібралося багато гостей із цілої Фльориди й поза нею — а всіх перевершив Осередок Святого Андрія з Норт Порту, що вислав автобусом понад 60 представників із даром 500 долярів.

Велич Архиєрейської Патріяршої Служби Божої! Зустрічають Владику Патріярха Мстислава квітами, встелюють його шлях гвоздиками й рідними чорнобривцями. За ці 40 літ став наш Патріярх старенським — адже йому вже 94 роки! Але який молодечий погляд, яке прекрасне, виразне лице, що так і проситься на картину майстра! Наш Патріярх, хоч і мусів часто сідати в крісло, відслужив від початку до кінця, все зауважив і все вислухав уважно і на все дав свої зауваги й оцінки, часом і приречені гострим слівцем і гумором.

Гарна простора церква не могла вмістити всього народу. Було багато фотоапаратів, що розсипали блискавиці, немало й відеокамер, і старомодних, великих і тяжких, і модерних — легеньких і зґрабних. Одна старенька спитала, чи то в мене молитовник в руках. „Ні, то мій записник. З таким ’молитовником’ я по цілім світі мандрую”. Скажете — неповажно? А чому не можна писати репортажі, навіть про посвячення церкви, весело? Адже ж це — велика радість!

Проповідь Патріярха. Він говорить нестандартно, речево, повчально і — весело. Цей маленький зростом велетень знає, що велику владу має Церква в руках, і він навчає прикладати цю силу на відродження і зміцнення української держави. Владика Антоній закликає до братолюбія, за спокій і творчий розвиток Батьківщини.

Довгою чергою йдуть до Хреста парафіяни й прочани, щоб доторкнутись до руки Святішого Патріярха, а він кожному дарує благословення й увагу, пізнає знайомих, нагороджує тих, що заслужили. Підходить і дитина з блакитно-жовтим прапорцем. Саме до таких звертався Патріярх у своїй проповіді, коли найважливішим у побудові церкви св. Миколая вважав те, що вона збудована батьками й дідами для внуків і дальших поколінь, так, як наші предки для нас будували... „Лікар казав мені, щоб я не їхав, — признався Патріярх. — Але хто зна, чи ще трапиться така нагода? Оце мене Бог пробує, чи я ще на щось здібний!” Незабаром сповниться 50 літ духовної служби нашого Святішого верховного Отця... „Мої козацькі ноги витоптали чужину і підтопталися. Але я двічі об’їхав Україну цілком, а третій раз майже”.

„Ми маємо чим похвалитися перед світом, — сказав Патріярх. — Ви охорошили наш народ. З наших очей світиться бажання єдности”. А далі, незлим словом згадуючи нещодавні суперечки в Україні, Патріярх зауважив: „Свята Софія і Святий Андрій перед нами вже не замикають браму”. А щодо поділу в релігійному житті нашого народу, Патріярх надіється, що з добром у серці „ми один одному будемо в очі дивитися”. Патріярх високо оцінив роботу теперішнього настоятеля церкви св. Миколая протопресвітера о. Степана Біляка у консисторії і у своїй парафії. Після цих слів Патріярх Мстислав нагородив о. Степана Біляка найвищим церковним відзначенням, правом ношення другого наперсного хреста, якого придбало сестрицтво св. Ольги під керівництвом Єфросинії Бережної.

Хор невтомно співає свої молитви — неголосно й виразно. Це заслуга диригента Осипа Головацького і співаків церковного хору св. Миколая, посилених співаками з Норт Порту та інших православних церковних громад. Служба Божа скінчилася, і помалу всі від’їжджають до ресторану на бенкет.

Починається відчитування привітань, трохи задовго, але важливе. Привіт надіслав Президент УНР Микола Плав’юк і заступник міністра закордонних справ, постійний представник України при ООН Геннадій Удовенко. Ці привіти передав голова Національної Ради проф. д-р Михайло Воскобійник у своїй промові, яка насвітлила довгий і мученицький шлях Української Автокефальної Церкви в Україні за останні 70 років та її зріст в діяспорі під духовним проводом Мстислава Першого. Д-р М. Воскобійник підкреслював, що завдяки Українській Церкві наша діяспора не загубила свого національного обличчя і є сьогодні готова допомогти українському народові на Батьківщині. Він підкреслив, що в підвалинах нового храму святого Миколая в Купер Ситі є цеглинка зі Святої Софії та з могили Тараса Шевченка. Посол Геннадій Удовенко відзначив багатогранну діяльність Патріярха Мстислава І, його незмінне прагнення до консолідації нашого народу, його теплоту до всіх течій нашого народного руху. Бенкет прикрасило танкове привітання молодих танцюристів з Маямі, що обдарували Патріярха калачем і китицями квітів. Архиєпископ Антоній, відомий своєю красномовністю, вітав парафіян УПЦ св. Миколая двома мовами. Далі промовляли отці Степан Біляк, Михайло Борисенко і Михайло Петляк. Читали привіти від консисторії УПЦ в ЗСА, Централі Об’єднаного Сестрицтва та Головного Уряду УН-Союзу. Всі вітали громаду і підкреслювали, що крім церкви тут існуватиме новий культурний центр. Адже нова церква, наш маленький собор, це — собор душ наших. Мимоволі пригадуються красні слова нашого письменника Олеся Гончара: „Людина прагне продовжити себе у далеч майбутнього”. І далі: „Я вірю в зодчих”. „Ті, що побудували його (собор — Г. Ч.), думали про вічність. Людині властиво прагнути вічності, знаходити в ній для себе мету й надхнення”.

Антоніна Гусак, одна з сестриць говорила про пляни на майбутнє, які включають і доповіді, й концерти, і спільні трапези, і лекції — не дарма ж при церкві збудована простора, гарна заля... Це — оаза для сучасних і майбутніх поколінь. Як сказав Олесь Гончар, „Собори душ своїх бережіть”. Збережемо!

Ганна Черінь

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 17-го ТРАВНЯ 1992 р.

Рочестер, Н. Й. Річні загальні збори Т-ва „Запорізька Січ” Відд. 367-го УНС о год. 4-ій по пол. в кафетерії школи св. Йосафата, 940 Ридж вул. Схід. На порядку нарад звіти Управи і К. Комісії та вибір нової Управи на 1992 р. Присутність всіх членів обов’язкова. Якщо не явиться потрібна кількість членів, збори відбудуться півгдини пізніше і будуть правосильні. Після зборів перекуска. — Управа.

● РОЗШУКИ ●

БЛАГУТА ТАРАС пошукує брата ВОЛОДИМИРА
нар. 1924 р. в селі Тишковичі, повіт Перемешль. В 1942 р. виїхав до Німеччини на роботу. Якщоб хтось знав би про нього, або він сам прошу повідомити на адресу:
STEFAN ANDRASH
28860 Warner
Warren, Mi. 48092
Tel. 1 (313) 751-8995

Ольга Кузьменко пошукує брата **ВАСИЛЯ КУЗЬМЕНКА.**
Хто знав би про нього або він сам прошу писати на:
P.O. Box 524
New York, N.Y. 10021

Марфа Емільянівна Муха (Калач),
яка зараз мешкає на Україні, м. Маріяполь, пошукує братів:
1. ПЛЮЩА МИХАЙЛА ГРИГОРОВИЧА
нар. 1920 р. Україна, Сумська обл., с. Катеринівка
2. БІЛИКА (БЕЛИК) СЕМЕНА МИХАЙЛОВИЧА
нар. 1915 р., Україна, Сумська обл., Лебединський р-н, с. Грунь.
Хто знає про них, або вони самі прошу писати на адресу:
ПОЛІНА КОРОБЕЙКО
POLINA KOROBEYKO
123, 9th Avenue NE
Minneapolis, MN 55413,U.S.A.
Tel. (612) 331-2518

● РІЗНЕ ●

Увага! ФІЛАТЕЛІСТ-КОЛЕКЦІОНЕР
купить ваші вживані поштові коверти з України з нововиданими поштовими марками чи печатками — надруками „Пошта України”.
Прошу писати:
L. M. HUGEL
9224 Landgreen Street
Manassas, Va. 22110

● ПРАЦЯ ●

Пошукуємо ЖІНКУ
до домашньої роботи — прятати і прати, три дні в тижні.
Власний доїзд побажаний.
Лівинґстон, Н.Дж.
(201) 994-2812

● НА ПРОДАЖ ●

For Sale.
HOUSE & INCOME
3 bdrm home w/8 unit Motel & Rental Cottage on major hwy, just 20 min. from NYS Thruway, Exit 19. Near fishing, skiing & more.
$185,000. Owner (914) 657-2002

●FUNERAL DIRECTORS●

✝ ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

НАТАЛІЯ ШАРАНЕВИЧ член УНС Відд. 371-го Т-ва ім. „Запорозька Січ” в Нюарку, Н.Дж. померла 18-го січня 1992 року на 69-му році життя. Нар. 1922 року в Пекуличах, Україна. Членом УНС стала 1950 року. Залишила у смутку дочки — Мотрю Томків й Ірину Кострубяк. Похорон відбувся 24-го січня 1992 року на цвинтарі Gate of Heaven **в Іст Гейвен, Н.Дж.**

Вічна Їй Пам’ять!

М. Дереш, секр.

ІВАН СТАДНИК член УНС Відд. 261-го Т-ва „Україна” у Вілімставн, Н.Дж. помер 19-го лютого 1992 року на 74-му році життя. Нар. 19-го січня 1918 року у Віллімставні, Н.Дж. Членом УНС став 1940 року. Залишив у смутку дітей Івана Террі і Памелю Гейл Стулц. Похорон відбувся 22-го лютого 1992 року на Brotherhood Cemetery **у Віллімставн, Н.Дж.**

Вічна Йому Пам’ять!

Секретар

СТЕНЛІ ЗАРНОХ член УНС Відділу 59-го Т-ва Українська Січ в Бриджпорті, Конн. помер в березні 1992 року на 85-му році життя. Нар. 1906 року в Пітстон, Па. Членом УНС став 1966 року. Залишив у смутку дружину Марію, сина Джеймса та ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся 12-го березня 1992 року на цвинтарі Мт. Ґров в Бриджпорт, Конн.

Вічна Йому Пам’ять!

Тарас Сливінський, секр.

ОЛЕКСАНДЕР КАМІНСЬКИЙ член УНС Відд. 292-го Т-ва ім. св. Івана Хрестителя в Дітройті, Миш. помер 13-го лютого 1992 року на 82-му році життя. Нар. 1909 року в Івано-Франківську, Україна. Членом УНС став 1946 року. Залишив у смутку дружину Зеновію, доньку Христину Феденську з мужем Юрієм, внуків Олексу й Івана. Похорон відбувся 17-го лютого 1992 року на цвинтарі Мт. Олівет в Дітройті, Миш.

Вічна Йому Пам’ять!

Стефа Федик, секр.

АННА СЕНДС член УНС Відд. 204-го Т-ва ім. А. Гончаренка в Ню Йорку, Н.Й. померла 21-го листопада 1991 року на 75-му році життя. Нар. 22-го вересня 1916 року в Ню Йорку, Н.Й. Членом УНС стала 1966 року. Залишила у смутку дочку Керол Фішер. Похорон відбувся 23-го листопада 1991 року на цвинтарі св. Магдалини у Флемінґтон, Н.Дж.

Вічна Їй Пам’ять!

Мирон Залінський, серк.

МАРІЯ ЯРИНЯК член УНС Відд. 206-го Т-ва „Запорозька Січ” у Вунсакеті, Р. Ай. померла 5-го лютого 1992 року на 87-му році життя. Нар. в Старині, Україна. Членом УНС стала 1957 року. Залишила у смутку чотири дочки — Марію, Роз, Катерину і Анну, 12 внуків і 16 правнуків. Похорон відбувся 8-го лютого 1992 року на кат. цвинтарі св. Михаїла в Блекстоні, МА.

Вічна Їй Пам’ять!

Леон Гардінк, секр.

МАРІЯ МАДЕЙ член УНС Відд. 291-го Т-ва ім. Т. Шевченка в Клівленді, Огайо померла 24-го лютого 1992 року на 86-му році життя. Нар. 11-го березня 1907 року в Перемишлі, Україна. Членом УНС стала 1937 року. Залишила у смутку дочку Мері Ен Корилько, сина Майка, семеро внуків і семеро правнуків. Похорон відбувся на цвинтарі св. Андрія в Пармі, Огайо.

Вічна Їй Пам’ять!

Віра Напора, секр.

СТЕПАН ЛЕНКО член УНС Відд. 291-го Т-ва ім. Т. Шевченка в Клівленді, Огайо помер 18-го лютого 1992 року на 88-му році життя. Нар. 1903 року у Львові, Україна. Членом УНС став 1957 року. Залишив у смутку дочки Елсі Гусел, Ленору Енджі з мужем Тоні, 6 внуків і 3-ох правнуків.. Похорон відбувся на цвинтарі Бруклин Гайтс в Клівленді, Огайо.

Вічна Йому Пам’ять!

Віра Напора, секр.